

PLÁN VODNÝCH RÁD PROGRAMU OBNOVY KRAJINY KOŠICKÉHO KRAJA

Mapa pôsobenia vodných rád

	Vodná rada okresov Košice a Košice – okolie (Región ABOV)
	Vodná rada okresu Rožňava (Región GEMER)
	Vodná rada okresov Spišská Nová Ves a Gelnica (Región SPIŠ)
	Vodná rada okresu Trebišov (Región ZEMPLÍN I)
	Vodná rada mikroregiónu Poondavie (Región ZEMPLÍN II)
	Vodná rada okresov Michalovce a Sobrance (Región ZEMPLÍN III)

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja dňa 22.10.2018 schválilo Program obnovy krajiny Košického kraja. V roku 2019 bol prijatý akčný plán, v rámci ktorého sa uskutočnili stretnutia primátorov, starostov, poľnohospodárov, lesných hospodárov, zástupcov štátnej správy, aktivistov a dobrovoľníkov jednotlivých okresov pod názvom: „Zriadenie vodných rád“.

V kraji bolo zriadených 6 vodných rád: **Vodná rada okresov Košice a Košice – okolie, Vodná rada okresu Rožňava, Vodná rada okresov Spišská Nová Ves a Gelnica, Vodná rada okresu Trebišov, Vodná rada mikroregiónu Poondavie a Vodná rada okresov Michalovce a Sobrance.**

Stretnutia členov vodnej rady okresov Košice a Košice – okolie sa uskutočnili 12.12.2019, 3.6.2020 a 10.7.2020. Dňa 11.12.2020 sa uskutočnilo prerokovanie návrhu Plánu regiónu Abov a prípadovej štúdie návrhu vodozádržných opatrení v katastri obce Rozhanovce prostredníctvom on-line konferencie.

Po odsúhlasení plánu regiónu bol vypracovaný Plán vodných rád Programu obnovy krajiny Košického kraja, ktorý sa stane súčasťou pripravovanej integrovanej stratégie územného rozvoja kraja.

Úvod

Zásoby vodných zdrojov v Košickom kraji sú limitované a z hľadiska dlhodobých potrieb kraja sú nedostatočné. Spravovaním krajiny a zmenou štruktúry krajiny došlo k poškodzovaniu hydrickej funkcie ekosystémov. Hlavne na Východoslovenskej nížine, v Above, na Spiši i na Gemeri došlo k časovej i priestorovej zmene rozdelenia zrážok, k nárastu prudkých dažďov, predĺženiu období bez dažďa, vzniku rozsiahlych tepelných ostrovov. Lokálne intenzívne dažde, z toho vyplývajúce lokálne záplavy i sucho, spôsobené obdobím bez dažďa. Kým sucho sa už bežne vyskytuje v jarnom a jesennom období, extrémne privalové dažde sa zvyknú vyskytovať od mája do neskorého leta a aj niekoľkokrát za sezónu.

To znamená, že raz je nedostatok vody v krajine, inokedy menej. Toto je vhodné riešiť spôsobom, že ak viac prší, je potrebné vodu zo zrážok zadržať a spomaliť jej odtok. Tým sa zvýši aj zásoba vody v krajine. Výzvou pre Košický kraj je flexibilne reagovať na klimatickú zmenu optimálnym využitím krajiny, čo zabezpečí v kraji dostatok vody pre ľudí, prírodu, a tým aj dostatok potravín. Najefektívnejším riešením je ekosystémová obnova vody v poškodenej krajine.

Vychádzajúc z Programu obnovy krajiny Košického kraja, je potrebné nastaviť systém využívania verejných zdrojov tak, aby sme vedeli dosiahnuť v priebehu 10-tich rokov dostatok vodných zdrojov a zaručiť vodnú, potravinovú, environmentálnu a klimatickú bezpečnosť na lokálnej a regionálnej úrovni.

Vzťah plánu k existujúcim rezortným programom, resp. prierezovým programom a návrh odstránenia prekážok na ich využívanie

Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov prostredníctvom rezolúcie 73/284 vyhlásilo roky 2021 – 2030 za *Desaťročie Organizácie Spojených národov o obnove a revitalizácii ekosystémov*. Toto uznesenie, podpísané i Slovenskou republikou dňa 1. marca 2019, vyzýva na podporu a zvýšenie úsilia o prevenciu, zastavenie a zvrátenie degradácie ekosystémov, ako aj na zvýšenie povedomia o význame obnovy povodí a pôdy. Zapojenie rôznych oddelení ministerstiev jednotlivých štátov, samospráv, mimovládnych organizácií, podnikov do revitalizácie je jednou zo strategických ciest na dosiahnutie cieľov tejto rezolúcie.

Na podporu vykonávania „*Desaťročia OSN o obnove a revitalizácii ekosystémov*“ bola zriadená pracovná skupina na vypracovanie najlepších postupov, vedená pod záštitou FAO – Potravinovej a poľnohospodárskej organizácie pri OSN (Food and Agriculture Organization of the United Nations). FAO dňa 29. októbra 2020 opäť vydala výzvu o zvýšenie snahy o obnovu a revitalizáciu krajiny a lesov. Táto skupina okrem iného vyzdvihla dôležitosť mokradí pri revitalizácii krajiny. Mokrade zahŕňajú také oblasti pôdy, ktoré sú saturované alebo zaplavené vodou buď trvalo, alebo sezónne a zahŕňajú močiare, rybníky, jazerá, záplavové oblasti, močariská, lužné lesy. Mokrade uchovávajú oproti lesom dvojnásobné množstvo uhlíka. Žiaľ, celosvetovo ľudia vysušili 35 percent ich plochy oproti roku 1970. Tieto pôdne oblasti však podporujú biodiverzitu a návrat investícií do prírody.

Komplexné integrované riešenia sú cestou, ktorá môže priniesť systémové zmeny vo využívaní, ochrane i obnove prírodných zdrojov. Základnými prvkami, na ktorých komunita, región i štát stojí sú: voda, pôda a energia. S dostatkom týchto zdrojov ľudstvo v rôznych končinách sveta dokázalo prežiť aj v najhorších časoch. Zhoršovanie stavu prírodných zdrojov: strata úrodnosti pôdy, extrémne výkyvy počasia i zhoršovanie environmentálneho bezpečia, sú riziká, ktoré sú výzvou ako to riešiť, ale zároveň aj hrozbou, či to zvládneme. Z toho dôvodu sa tento plán orientuje na presadenie komplexného, teda integrovaného riadenia prírodných zdrojov, ktoré dokáže systémovo prinavrátiť to, čo sme zlými rozhodnutiami v minulosti pokazili. Budeme úspešní vtedy, ak dokážeme metodicky, manažérsky a implementačne uplatniť v riadení prírodných zdrojov tri fundamentálne piliere. Tými sú VODA, ENERGIA, POTRAVINY.

Spojitosť medzi vodou (W) – energiou (E) – potravinami (F) priťahuje veľkú pozornosť na medzinárodnej úrovni. Koncept sa prvýkrát objavil na Svetovom ekonomickom fóre (2011), na ktorom vyhlásili výzvu riešiť problémy ekonomického rastu v súvislosti s vodou, energiou a potravinami. Svetové ekonomické fórum zverejnilo správu s názvom „Water-Security: The Water-Food-Energy-Climate Nexus“, ktorá zdôrazňuje, že integrovaný prístup k vode, energii a potravinám môže zvýšiť bezpečnosť zdrojov, efektívnosť, znižovanie chudoby a lepšie riadenie zdrojov vo všetkých odvetviach.

Na dosiahnutie udržateľnosti systému Nexus voda - energia - potraviny (WEF) musia prírodovedne, spoločensky, ako aj ekonomicky orientovaní vedci spájať svoje úsilie pri riešení problémov a prístupov pre integrované politiky. Rovnako je dôležitá transformácia výsledkov výskumu do praxe a reálneho života.

Plány Programu obnovy krajiny Košického kraja jednotlivých regiónov tieto témy otvárajú. Kladú si za cieľ prepájať súvislosti nielen medzi vodou, energiou a potravinami, ale aj počasím, klimatickou zmenou, biodiverzitou. Je potrebné hľadať komplexné riešenia prístupu WEF, nakoľko

aj samotná klimatická zmena sa týka tak dostatku vody, úrodnosti pôdy, extrémnych horúčav, ako aj rastu živelných pohrôm.

Zo všetkých vyššie spomínaných záverov a odporúčaní vyplýva ešte jedna dôležitá súvislosť. Je potrebné pomáhať definovať a presadzovať na ktorejkoľvek úrovni verejných politík integračné politiky minimálne pre vodu, energiu a potraviny, vzhľadom k tomu že práve tieto komodity budú limitujúcimi faktormi akéhokoľvek rozvoja. Tento prístup pomôže rozšíriť verejnú politiku nad rámec vodohospodárskeho, energetického a potravinárskeho sektoru, pretože sa tu otvára priestor aj pre klímu a riešenie socioekonomických problémov v Košickom kraji.

Výzvou je tiež zahrnúť zdravie, životné prostredie, obchod, biodiverzitu a medzinárodnú pomoc, čo prináša ešte vyššiu úroveň integrácie a dobrý základ pre strategické rozhodovanie. Plán vodných rád Programu obnovy krajiny Košického kraja preto navrhujeme orientovať na trvalo udržateľný manažment prírodných zdrojov.

Vyžaduje si to potrebu rozpracovať koncept ekosystémovej obnovy vôd v poškodených štruktúrach krajiny, aby sme podporili intenzitu fotosyntézy, a tým aj sequestráciu uhlíka do biomasy a pôdy pre podporu zvýšenia produkčného potenciálu krajiny. Takýto prístup sa prvýkrát objavil na Slovensku pri realizácii projektu SIM4NEXUS (www.sim4nexus.eu). Na príklade Košického kraja boli definované možnosti ako revitalizovať a posilniť prírodné zdroje pri prebiehajúcej klimatickej zmene.

Dostatok vody v krajine je možné dosiahnuť aj tým, že povrchovo odtekajúca voda zo zrážok bude zadržaná na mieste, kde spadne alebo v jej blízkosti. Ekosystémovým zadržiavaním vôd v lesopoľnohospodárskej a urbanizovanej krajine sa plošne posilňujú nielen zásoby vôd v krajine, ale zvyšuje sa aj pôdna vlhkosť. Korene rastlín si dokážu zo zásob pôdnej vody odčerpávať toľko, koľko potrebuje vegetácia v čase sucha. Experimentálny výskum potvrdil, že lúčny ekosystém pri dostatku vody dokáže uložiť až 18 ton uhlíka ročne (Pokorný, 2018).

Vychádzajúc z týchto experimentálnych pokusov boli pre všetky katastre obcí a miest v Košickom kraji vykonané prepočty odtoku dažďovej vody – aký objem vody zo zrážok odteká, koľko z nej je vhodné zadržať a koľko ton CO₂ bude možné sequestrovať v pôde.

Z hľadiska praktickej realizácie plánu sme Košický kraj rozdelili na 6 samostatných území, v ktorých vznikli vodné rady, ktoré pracujú na plánoch vo svojich územiach:

1. Abov (Okresy Košice a Košice - okolie)
2. Gemer (Okres Rožňava)
3. Spiš (Okresy Spišská Nová Ves a Gelnica)
4. Zemplín I - Trebišov (Okres Trebišov)
5. Zemplín II - Poondavie (Západná časť okresu Michalovce)
6. Zemplín III - Michalovce, Sobrance (Časť okresu Michalovce a celé Sobrance).

PLÁN REGIÓNU ABOV

Realitou v regióne ABOV je rýchly odtok dažďovej vody z lesopoľnohospodárskej i urbanizovanej krajiny a na povodňových vlnách odnášaná hlina, živiny i odpad vo všetkých povodiach na rieke Hornád, Bodva, Olšava. Predlžujú sa obdobia bez dažďov a tým vysychá priehrada Ružín, čím sa likviduje rekreačný potenciál a chov rýb na Hornáde.

Trebejov 2016

Cesty sa stávajú potokmi v čase privalových dažďov, Trebejov, 2016

Ružín 2005, 2020

Ružín, November 2013

Ružín, Október 2020

Hornád, Október 2020

Hornád, Október 2020

Medzev - Počkaj, Bodva, Marec 2016

Košické lesy 2010, Košické Ofšany, 2016

Budimír, povodie Torysy, 2010, 2019

Manažment dažďovej vody, Kavečany, Povodeň na Olšave, 2010, Manažment dažďovej vody na Spiši

Manažment dažďovej vody Košice, Mojzesova ulica, 2010, Vojenská ulica 2014

Ciele a východiská plánu, definovanie priorít

Cieľom je zrealizovať v štruktúrach lesnej, poľnohospodárskej a urbanizovanej krajine okresov Košice a Košice - okolie vodozádržné opatrenia v objeme 14,5 mil. m³, aby tieto štruktúry dokázali cyklicky zbierať dažďovú vodu a vracali ju do malých vodných cyklov, aby sa doplňovali zásoby pôdnych a podzemných vôd, nasycovali pramene, znižovala sa erózna činnosť. Zrealizované opatrenia budú zadržiavať dažďovú vodu, aby táto voda prispievala k obnoveniu procesov biodiverzity, k zvýšeniu pôdnej úrodnosti, k tvorbe vodných zdrojov a k ozdravovaniu klímy.

Cieľom je spomaliť odtok dažďovej vody z odtokových plôch, aby sa znížila unášacia sila odpadu, pôdy a živín z územia, aby aj v čase intenzívnych dažďov potokmi a riekami tiekla čistá a nie mútna voda, aby sme minimalizovali riziká zabíjania rýb počas povodňových stavov.

Cieľom je, aby samosprávy s miestnymi zainteresovanými (lesohospodári, farmári, vlastníci pozemkov a nehnuteľností) a regionálnou samosprávou Košického kraja participovali na realizácii vodozádržných opatrení na svojom území s realizáciou plošných opatrení v optimálnom priestorovom rozložení využívajúc všetky najnovšie technológie a praktiky.

Geografická charakteristika územia v pôsobnosti vodnej rady okresov Košice a Košice - okolie - veľkosť regiónu, základné charakteristiky územia, krajinná štruktúra – Abov

Abov je geografický celok centrálnej časti Košického kraja, ktorým pretekajú rieky prameniace v Prešovskom kraji (Hornád, Torysa a Olšava). V západnej časti regiónu Abov pramení a zbiera vody riečka Bodva a Ida v Medzevskej pahorkatine (zaberá kolínny stupeň medzi Jasovom a západnou časťou intravilánu Košíc). Košická rovina - zaberá planárny stupeň medzi Turňou nad Bodvou a centrálnou časťou intravilánu Košíc. Toryská pahorkatina - zaberá kolínny stupeň medzi Trsteným pri Hornáde a intravilánom Prešova. Východnú časť regiónu ohraničuje Slanské pohorie. V tomto území sa nachádza 112 obcí a 3 mestá. Košice mesto je administratívne rozdelené do 22 mestských častí. Zoznam je v tabuľke a v dvoch samostatných mapách. Celková plocha obcí a miest spadajúcich do okresov Košice a Košice okolie je 177 833,3 hektárov.

Obce a mestá regiónu Abov

3 mestá a 112 obcí v 6 okresoch (Košice I, Košice II, Košice III, Košice IV, Košice – okolie)

Bačkovík	Baška	Belža	Beniakovce
Bidovce	Blažice	Bočiar	Bohdanovce
Boliarov	Budimír	Bukovec	Bunetice
Buzica	Cestice	Čakanovce	Čaňa
Čečejevce	Čižatice	Debraď	Drienovec
Družstevná pri Hornáde	Ďurďošík	Ďurkov	Dvorníky-Včeláre
Geča	Gyňov	Hačava	Háj
Haniska	Herľany	Hodkovce	Host'ovce
Hrašovík	Hýľov	Chorváty	Chrastné

Janík	Jasov	Kalša	Kecerovce
Kecerovský Lipovec	Kechnec	Kokšov-Bakša	Komárovce
Kostoľany nad Hornádom	Košice	Košická Belá	Košická Polianka
Košické Oľšany	Košický Klečenov	Kráľovce	Kysak
Malá Ida	Malá Lodina	Medzev	Milhošť
Mokrance	Moldava nad Bodvou	Mudrovce	Nižná Hutka
Nižná Kamenica	Nižná Myšľa	Nižný Čaj	Nižný Klátov
Nižný Lánec	Nová Polhora	Nováčany	Nový Salaš
Obišovce	Oľšovany	Opátka	Opiná
Paňovce	Peder	Perín-Chym	Ploské
Poproč	Rákoš	Rankovce	Rešica
Rozhanovce	Rudník	Ruskov	Sady nad Torysou
Seňa	Skároš	Slančík	Slanec
Slanská Huta	Slanské Nové Mesto	Sokol'	Sokoľany
Svinica	Šemša	Štós	Trebejov
Trst'any	Trstené pri Hornáde	Turňa nad Bodvou	Turnianska Nová Ves
Vajkovce	Valaliky	Veľká Ida	Veľká Lodina
Vtáčkovce	Vyšná Hutka	Vyšná Kamenica	Vyšná Myšľa
Vyšný Čaj	Vyšný Klátov	Vyšný Medzev	Zádiel
Zlatá Idka	Žarnov	Ždaňa	

Okres Košice – okolie tvorí 112 obcí a dve mestá. Okres Košice I je tvorený 6 mestskými časťami Džungľa, Kavečany, Sever, Sídliisko Ťahanovce, Staré Mesto, Ťahanovce, okres Košice II je tvorený 8 mestskými časťami Lorinčík, Luník IX, Myslava, Pereš, Poľov, Sídliisko KVP, Šaca, Západ, okres Košice III tvoria 2 mestské časti Dargovských hrdinov, Košická Nová Ves a okres Košice IV - Barca, Juh, Krásna, Nad jazerom, Šebastovce, Vyšné Opátske.

Objem odtoku z tejto plochy pri extrémnych dažďoch je 28 845 365 m³. Tieto povodňové vody robia veľké problémy v čase povodní. Na druhej strane sa Košická kotlina aj vplyvom rozsiahlej urbanizácie značne prehrieva a spôsobuje zmeny v klíme, ako sú časté veterné smršte i prívalové dažde. Pod Košicami sa nachádzajú zanedbané štrkoviská, v ktorých drieme potenciál rekreačných zón pre celý región Abova.

Mapa mestských častí okresov Košice I-IV

Mapa obcí a miest okresu Košice - okolie

V regióne Abova dominujú 3 základné štruktúry krajiny s ostrými hranami medzi lesom, poľnohospodárskou a urbanizovanou krajinou. V okrajových častiach lesy v kotline agrárna krajina s roztrúsenými štruktúrami obcí. V centrálnej časti dominuje urbanizovaná štruktúra Košíc so silným priemyslom. V regióne dominuje poľnohospodárska pôda (orná pôda, TTP, sady, záhrady) 47 % z celého územia, 41 % zaberajú lesy, 1,6 % vodné plochy a takmer 10% urbanizované plochy, vrátane dopravnej infraštruktúry. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené presne čísla krajinnej štruktúry v jednotlivých katastroch regiónu Abov.

Abov, Košice I - IV, výmery územia v ha, výmera jednotlivých druhov pozemkov v ha za jednotlivé mestské časti a spolu:

Mestské časti regiónu Abov – Košice – I -IV	Orná pôda	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalé trávnaté porasty	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy	Spolu výmera v ha
Košice I										
Kavečany	46	0	48	0	523	48	1	46	338	1 050
Džungľa	1	0	6	0	0	0	2	32	6	47
Sever	212	0	264	2	240	4 057	39	366	282	5 462
Ťahanovce Sídliisko	1	0	11	27	10	566	1	147	63	826
Staré mesto	1	0	12	0	0	0	12	348	61	434
Ťahanovce obec	44	0	50	0	9	483	11	100	31	728
Košice II										
Lorinčík	147	0	25	5	8	64	1	14	34	298
Luník IX	62	0	0	0	7	0	3	20	14	106
Myslava	114	0	68	0	45	370	9	64	31	701
Pereš	3	0	91	0	1	0	0	36	2	133
Poľov	752	0	34	23	178	93	14	143	58	1 295
Sídliisko KVP	18	0	0	0	1	0	0	92	67	178
Šaca	1 727	0	116	2	363	614	29	1 246	689	4 786
Západ	19	0	20	0	21	0	2	329	163	554
Košice III										
Dargovských hrdinov	0	0	46	1	45	742	1	193	80	1 108
Košická Nová Ves	186	0	75	0	26	184	0	96	9	576
Košice IV										
Barca	1 119	0	58	20	15	0	20	279	301	1 812
Juh	72	0	28	2	19	0	18	632	206	977
Krásna	1 045	0	90	18	135	243	93	165	218	2 007
Nad jazerom	27	0	7	2	5	0	38	178	109	366
Šebastovce	402	0	13	0	38	0	2	46	8	509
Vyšné Opátske	80	0	143	13	14	43	16	78	33	420
Celková výmera v ha	6 078	0	1 205	115	1 703	7 507	312	4 650	2 803	24 373

Abov, Košice - okolie, výmery územia v ha, výmera jednotlivých druhov pozemkov v ha za jednotlivé mestá a obce a spolu:

Obce a mestá regiónu Abov – Košice -okolie	Orná pôda	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalé trávnaté porasty	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy	Spolu výmera v ha
Bačkovík	323	0	14	17	27	0	7	22	8	418
Baška	91	0	28	0	54	248	1	21	7	450
Belža	474	0	12	0	4	22	3	25	9	549
Beniakovce	192	0	12	1	125	0	13	27	11	381
Bidovce	736	0	27	0	48	36	15	65	55	982
Blažice	199	0	13	0	37	30	9	27	26	341
Bočiar	14	0	9	0	2	2	6	12	2	47
Bohdanovce	407	0	30	0	72	3	12	57	12	593
Boliarov	500	0	26	1	206	133	35	30	10	941
Budimír	479	0	26	0	66	7	6	70	44	698
Bukovec	146	0	29	0	101	635	71	58	45	1 085
Bunetice	232	0	11	0	77	487	1	17	9	834
Buzica	1 392	1	30	16	304	110	31	76	26	1 986
Cestice	1 118	0	18	0	23	0	20	89	34	1 302
Čakanovce	452	0	16	18	154	252	13	36	21	962
Čaňa	554	0	58	0	49	0	228	184	83	1 156
Čečejevce	2 180	6	28	10	3	12	37	156	20	2 452
Čížatice	488	0	24	3	86	102	6	41	18	768
Debraď	531	0	17	0	280	1 480	7	55	10	2 380
Drienovec	1 012	17	23	23	152	1 416	19	91	54	2 807
Družstevná p.H	145	0	43	0	291	325	19	74	58	955
Ďurďošik	303	0	19	1	77	0	2	29	29	460
Ďurkov	477	0	30	2	122	282	13	53	13	992
Dvorníky-Včeláre	664	1	22	0	92	225	13	129	220	1 366
Geča	392	0	30	0	5	0	17	68	36	548
Gyňov	407	0	17	0	44	0	11	44	15	538
Hačava	75	0	9	0	638	2 926	9	19	15	3 691
Háj	245	0	11	3	546	1 285	6	31	7	2 134
Haniska	1 205	0	29	0	74	162	12	221	26	1 729
Herľany	273	0	20	0	107	526	9	23	33	991
Hodkovce	383	0	10	0	20	302	5	24	13	757
Host'ovce	360	1	12	0	6	23	24	30	27	483
Hrašovík	156	0	11	0	3	0	10	19	6	205
Hýľov	247	0	27	0	197	1 721	99	51	44	2 386
Chorváty	194	0	7	0	56	49	3	19	2	330

Chrastné	345	0	24	3	52	0	4	22	23	473
Janík	1 148	1	25	22	467	196	26	67	35	1 987
Jasov	537	0	34	15	294	2 423	26	145	68	3 542
Kalša	136	0	26	4	199	40	9	44	4	462
Kecerovce	726	0	31	7	262	245	23	70	18	1 382
Kecerovský Lipovec	296	0	10	0	166	1 047	8	20	10	1 557
Kechnec	523	0	25	0	175	2	29	147	121	1 022
Kokšov-Bakša	268	0	20	0	19	0	6	34	10	357
Komárovce	750	0	7	0	25	0	26	33	8	849
Kostoľany nad Hornádóm	91	0	28	0	11	452	13	55	38	688
Košická Belá	3	0	18	1	813	2 853	74	81	98	3 941
Košická Polianka	413	0	42	2	158	114	20	65	14	828
Košické Oľšany	463	0	30	86	68	104	20	65	32	868
Košický Klečenov	240	0	14	4	100	913	4	48	16	1 339
Kráľovce	389	0	11	8	74	73	13	51	35	654
Kysak	104	0	24	1	51	751	24	109	28	1 092
Malá Ida	315	0	23	1	12	525	17	71	55	1 019
Malá Lodina	49	0	15	2	290	3 114	185	87	92	3 834
Medzev	121	0	54	13	671	2 149	36	128	15	3 187
Milhost'	442	0	10	0	90	2	128	44	68	784
Mokrance	1 385	0	20	9	308	390	27	149	53	2 341
Moldava nad Bodvou	1 237	6	44	3	278	74	39	260	35	1 976
Mudrovce	170	0	6	0	15	371	7	15	4	588
Nižná Hutka	184	0	24	0	92	90	8	31	4	433
Nižná Kamenica	421	0	33	0	150	610	18	37	63	1 332
Nižná Myšľa	740	0	33	0	185	24	79	110	91	1 262
Nižný Čaj	217	0	12	0	40	0	3	16	7	295
Nižný Klátov	246	0	43	0	87	158	4	41	19	598
Nižný Lánec	311	1	15	0	29	0	18	34	2	410
Nová Polhora	148	0	14	0	0	0	1	42	3	208
Nováčany	451	0	15	0	277	920	7	49	14	1 733
Nový Salaš	0	0	12	3	282	772	6	11	16	1 102
Obišovce	183	0	20	0	168	484	21	64	37	977
Olšovany	341	0	15	5	110	478	11	21	17	998
Opátka	1	0	6	0	40	1 322	3	13	4	1 389
Opiná	328	0	11	0	447	355	19	28	19	1 207
Paňovce	918	0	31	0	346	662	22	54	34	2 067
Peder	721	0	12	0	79	256	16	40	4	1 128

Perín-Chym	3 174	0	69	9	336	209	163	165	26	4 151
Ploské	627	0	32	0	206	25	19	59	33	1 001
Poproč	408	0	68	8	144	1 864	14	108	25	2 639
Rákoš	165	0	14	0	140	675	5	22	35	1 056
Rankovce	394	0	13	16	225	799	10	21	6	1 484
Rešica	921	1	29	23	181	21	13	45	16	1 250
Rozhanovce	1 193	0	67	2	253	473	18	109	104	2 219
Rudník	652	0	21	0	323	1 195	24	55	27	2 297
Ruskov	553	0	40	0	105	1 140	17	97	69	2 021
Sady n/ T	328	0	51	50	26	300	16	62	13	846
Seňa	1 815	10	43	8	162	46	42	143	14	2 283
Skároš	424	0	31	0	233	2 934	13	47	5	3 687
Slančík	118	0	13	0	135	25	1	22	16	330
Slanec	491	0	46	10	418	898	8	125	50	2 046
Slanská Huta	1	0	10	2	276	1 082	5	22	19	1 417
Slanské Nové Mesto	821	0	20	11	184	1 852	12	83	43	3 026
Sokoľ	141	0	32	0	61	1 241	17	54	20	1 566
Sokoľany	252	0	25	0	5	24	17	49	16	388
Svinica	691	0	42	0	299	1 544	48	71	17	2 712
Šemša	501	0	23	2	148	938	8	39	57	1 716
Štós	0	0	13	1	264	2 750	3	65	40	3 136
Trebejov	78	0	13	0	28	544	20	27	58	768
Trst'any	334	0	14	0	45	238	2	26	1	660
Trstené pri Hornáde	739	1	29	5	137	238	50	63	30	1 292
Turňa nad Bodvou	1 074	13	27	2	80	846	76	161	42	2 321
Turnianska Nová Ves	524	0	14	0	33	19	14	29	9	642
Vajkovce	243	0	22	0	44	0	18	42	20	389
Valaliky	641	0	62	2	6	0	5	126	20	862
Veľká Ida	1 856	0	49	0	190	718	37	166	85	3 101
Veľká Lodina	92	0	20	0	121	1 660	25	45	8	1 971
Vtáčkovce	167	0	6	0	36	118	2	18	27	374
Vyšná Hutka	211	0	30	4	80	0	14	20	3	362
Vyšná Kamenica	315	0	15	0	209	542	9	27	16	1 133
Vyšná Myšľa	363	0	21	1	195	235	11	52	9	887
Vyšný Čaj	258	0	14	3	167	1	5	21	14	483
Vyšný Klátov	144	0	17	0	178	1 406	8	21	10	1 784
Vyšný Medzev	333	0	26	4	280	2 483	13	76	28	3 243
Zádiel	73	0	15	2	58	179	2	16	7	352

Zlatá Idka	24	0	25	0	96	1 494	5	38	5	1 687
Žarnov	513	0	18	4	110	10	25	32	8	720
Ždaňa	371	0	22	2	64	17	23	47	6	552
Celková výmera v ha	54 430	59	2 746	455	17 359	65 553	2 629	6 910	3 319	153 460

	Orná pôda	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalé trávnaté porasty	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy	Spolu výmera v ha
KOŠICE I-IV	6 078	0	1 205	115	1 703	7 507	312	4 650	2 803	24 373
KOŠICE-OKOLIE	54 430	59	2 746	455	17 359	65 553	2 629	6 910	3 319	153 460
Celková výmera v ha	60 508	59	3 951	570	19 062	73 060	2 941	11 560	6 122	177 833

SWOT analýza regiónu Abov

Vodné a klimatické problémy sú zadefinované v SWOT analýze, na definovaní ktorých participovali členovia vodnej rady:

Silné stránky	Slabé stránky
• topografický charakter krajiny, • vidiecky ráz obyvateľstva, • nízka hustota obyvateľstva, • dostatok pozemkov na realizáciu vodozádržných prvkov, • dostatok zrážok, • sieť tokov (Chlmec, Roňava), • kvalitná pôda, • v katastri obce je rybník (Zbehňov), • vhodná poloha obce – mierne svahovitý terén – prirodzený spád vody, • obecný vodovod z miestnych studničiek	• málo dažďov, • silné dažde – veľa vody naraz – záplavy v povodí Roňavy, • málo vodozádržných prvkov, • administratívna záťaž, • odvodňovanie územia, • nedostatok finančných prostriedkov, • nezájem ministerstiev, • slabá informovanosť obyvateľov, • nedostatok pozemkov na budovanie vodozádržných opatrení, • zaberanie ornej pôdy na výstavbu, • veľké monokultúrne pôdne parcely – veterná erózia, • absencia krajinných prvkov, • znečistenie potokov, tokov a kanálov, • znečistenie spodných vôd – neexistujúca kanalizácia, • málo zelených plôch v obci, • odlesňovanie, • výstavba kamenno-drevených hrádzok, • spôsob ťažby dreva, • spôsob veľkoplošného obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy, • vstup ťažkých mechanizmov do lesa / na pole, keď je mokrá pôda

Príležitosť	Ohrozenie
• riešenie protipovodňových opatrení, • ochota starostov a zastupiteľstiev realizovať projekty, • atraktivita regiónu – turizmus, • zavlažovanie pomocou malých tokov, • potravinová sebestačnosť – pestovanie ovocia a zeleniny, • chuť riešiť problém s vodou, • zlepšenie kvality života obyvateľov, • vidiecky ráz a typ obyvateľstva, • zníženie nezamestnanosti, • verejnoprospešné financované projekty na zamestnanie nezamestnaných, • budovanie malých vodohospodárskych diel, • podpora a realizácia malých miestnych projektov	• malo riešená otázka povodní, • rýchlo ubiehajúci čas, • sucho, • úplné odvodnenie územia, • záplavy z nárazových dažďov, • vyludňovanie územia, • poškodenie životného prostredia, • slabá informovanosť, • neaktívny prístup jednej zo strán – pomalý úpadok, • nedostatok financií, • zlé hospodárenie s vodou, • ekonomická kríza, • pandémie, sociálne nepokoje, • neexistencia zodpovednosti a spolupatričnosti, • poddimenzované vodozádržné opatrenia, zanedbané vstupné kanály

Návrh rozsahu a typov opatrení na zmiernenie povodní, sucha a extrémnych prejavov počasia – pre typy krajinej štruktúry regiónu Abov

Vychádzajúc z Adaptačnej stratégie na zmenu klímy Košického kraja, ktorú spracovala Agentúra na podporu regionálneho rozvoja Košice, n.o. z regiónu Abov odteká pri extrémnej zrážke 80 mm, ktorá dominuje vo väčšine územia za 24 hodín 28,8 mil. m³ dažďovej vody. V nasledujúcej tabuľke je zbilancovaný odtok extrémnej privalovej zrážky z každej obce a mesta. Výpočty sú urobené metódou CN kriviek, ktorú spracoval americký hydroológ Wen Te Chow a platí pre odtok z extrémnej zrážky pre malé povodia na základe krajinej štruktúry, reliéfu, charakteristík pôdy, geológie. Ak by sme chceli v plnej miere zachytiť v štruktúrach krajiny celý odtekajúci objem dažďovej vody, tak by sme museli vybudovať vodozádržné objemy na úrovni 28,8 mil. m³.

Abov – Košice I-IV objem odtoku v m³, objem odtoku z jednotlivých druhov pozemkov m³ za jednotlivé mestské časti, obce a mestá a spolu:

Mestské časti regiónu Abov – Košice – I - IV	Orná pôda	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalé trávnaté porasty	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy	Spolu odtok v m ³
Košice I										
Kavečany	7951	0	687	0	2526	0	0	5933	108958	126055
Džungľa	365	0	474	0	0	0	0	8241	2514	11594
Sever	53358	0	314	21	5626	27543	0	72607	120947	280416
Ťahanovce Sídliisko	115	0	908	3175	1344	55933	0	37495	26406	125376
Staré mesto	423	0	1448	0	0	0	0	112339	30076	144286
Ťahanovce obec	11138	0	4106	0	1255	47727	0	25503	12686	102415
Košice II										
Lorinčík	47387	0	2986	780	1400	8897	0	4568	16947	82965

Luník IX	19989	0	0	0	1369	16	0	6551	7102	35027
Myslava	44725	0	11090	0	10654	68774	0	25123	18486	178852
Pereš	1122	0	10835	0	208	5	0	11531	1130	24831
Poľov	242555	11	4002	3783	32858	13011	0	46168	29244	371632
Sídlisko KVP	7157	0	0	0	283	0	0	36174	39594	83208
Šaca	557093	0	13832	328	67101	85850	0	401957	345550	1471711
Západ	6207	0	2420	0	3833	0	0	106084	81509	200053
Košice III										
Dargovských hrdinov	23	0	3758	110	6064	73255	0	49303	33440	165953
Košická Nová Ves	47481	0	6138	0	3594	18114	0	24486	3715	103528
Košice IV										
Barca	285432	0	4793	2284	2103	0	0	71193	125474	491279
Juh	23269	0	3285	400	3466	0	0	203987	103043	337450
Krásna	266653	0	7402	2061	18308	24045	0	42016	90898	451383
Nad jazerom	6831	0	592	250	662	0	0	45385	45302	99022
Šebastovce	102600	0	1107	0	5178	0	0	11655	3511	124051
Vyšné Opátske	20397	83	11772	1534	1861	4193	0	19796	13679	73315
Objem odtoku v m³ spolu	1 752 271	94	91 949	14 726	169 693	427 363	0	1 368 095	1 260 211	5 084 402

Abov – Košice – okolie, objem odtoku v m³, objem odtoku z jednotlivých druhov pozemkov m³ za jednotlivé mestské časti, obce a mestá a spolu:

Obce a mestá regiónu Abov – Košice - okolie	Orná pôda	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalé trávnaté porasty	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy	Spolu odtok v m ³
Bačkovík	82407	0	1174	1999	3675	0	0	5535	3511	98 301
Baška	35770	0	4512	0	12842	46115	0	8383	3839	111 461
Belža	120833	0	1011	0	585	2130	0	6428	3769	134 756
Beniakovce	48970	0	982	97	17079	0	0	6772	4451	78 351
Bidovce	187764	0	2265	0	6476	3556	0	16479	22832	239 372
Blažice	50775	0	1046	0	5038	2938	0	6779	10746	77 322
Bočiar	3720	0	712	0	327	175	0	2961	905	8 800
Bohdanovce	103903	0	2491	0	9789	328	0	14650	4972	136 133
Boliarov	127627	0	2155	176	27976	13174	0	7559	4103	182 770
Budimír	122302	0	2158	0	9020	695	0	17751	18345	170 271
Bukovec	47236	0	3416	0	18650	88767	0	18731	22694	199 494
Bunetice	59149	0	936	0	10526	87308	0	4397	3739	166 055
Buzica	355247	341	2460	1825	41411	10870	0	19306	10917	442 377
Cestice	285275	0	1511	0	3100	0	0	22819	14290	326 995
Čakanovce	115280	0	1295	2064	20942	24907	0	9077	8908	182 473

Čaňa	141460	0	4730	0	6672	0	0	46921	34573	234 356
Čečejevce	556151	1804	2305	1166	421	1214	0	39923	8383	611 367
Čížatice	124500	0	1985	295	11699	10046	0	10361	7442	166 328
Debrad'	135604	18	1399	0	38054	146189	0	13969	3985	339 218
Drienovec	258226	4865	1950	2630	20692	139849	0	23293	22441	473 946
Družstevná p. H	36942	0	3509	0	39613	32114	0	18962	24317	155 457
Ďurďošík	41008	0	496	32	4341	0	0	3872	7396	57 145
Ďurkov	121747	0	2431	275	16615	27900	0	13484	5425	187 877
Dvorníky-Včeláre	169330	284	1771	37	12559	22256	0	32946	91699	330 882
Geča	49517	0	801	0	2	0	0	6145	9229	65 694
Gyňov	154868	0	3790	0	11845	0	0	16550	7922	194 975
Hačava	16742	0	14	0	11762	14114	0	3218	5776	51 626
Háj	69461	0	1118	475	85742	150042	0	8812	3302	318 952
Haniska	307569	0	2345	0	10076	15966	0	56461	10645	403 062
Herľany	69535	0	1605	0	14574	52000	0	5972	13893	157 579
Hodkovce	123509	0	1203	0	3771	42252	0	7759	6317	184 811
Host'ovce	91965	326	951	0	797	2231	0	7774	11039	115 083
Hrašovík	59284	0	2337	0	843	0	0	7310	3239	73 013
Hýľov	48707	0	164	0	2090	2068	0	7595	15709	76 333
Chorváty	49565	14	559	0	7572	4839	0	4754	1017	68 320
Chrastné	88163	0	1956	305	7056	0	0	5686	9591	112 757
Janík	293011	236	2039	2567	63625	19395	0	16987	14495	412 355
Jasov	137118	31	2802	1767	39969	239318	0	36992	28423	486 420
Kalša	34589	0	2161	518	27123	3991	0	11195	1727	81 304
Kecerovce	185136	0	2582	768	35625	24234	0	17817	7590	273 752
Kecerovský Lipovec	75568	0	784	0	22537	103427	0	4982	4279	211 577
Kechnec	133324	0	2020	0	23807	291	0	37610	50279	247 331
Kokšov-Bakša	33802	0	529	0	7	0	0	3081	2635	40 054
Komárovce	191434	0	563	0	3436	0	0	8419	3409	207 261
Kostoľany n. H	23240	0	2310	0	1479	44682	0	13927	15805	101 443
Košická Belá	905	0	1	23	28331	39918	0	18132	45877	133 187
Košická Polianka	55911	0	1087	71	8961	3972	0	8820	3582	82 404
Košické Ofšany	118068	0	2493	9981	9202	10229	0	16641	13227	179 841
Koš. Klečenov	61297	0	1153	473	13580	90172	0	12272	6608	185 555
Kráľovce	99143	0	926	884	10088	7208	0	13078	14725	146 052
Kysak	15251	0	365	0	138	152	0	11747	8025	35 678
Malá Ida	101752	0	2713	191	2206	73339	0	22986	27368	230 555
Malá Lodina	10911	0	24	21	5333	15022	0	15118	35721	82 150

Medzev	43023	0	7610	2316	140335	347115	0	45293	8078	593 770
Milhost'	55809	6	277	0	34	6	0	3976	17345	77 453
Mokrance	353354	0	1654	1061	41882	38477	0	38040	22171	496 639
Moldava n. B.	315610	1602	3637	346	37838	7334	0	66423	14782	447 572
Mudrovce	43369	0	526	0	2084	36610	0	3817	1807	88 213
Nižná Hutka	24853	0	613	3	5232	3138	0	4206	1040	39 085
Nižná Kamenica	107329	0	2720	0	20455	60292	0	9521	26165	226 482
Nižná Mys'ľa	281590	0	7031	0	49797	5707	0	41712	49086	434 923
Nižný Čaj	29299	0	312	0	2285	0	0	2107	1824	35 827
Nižný Klátov	97002	0	6863	0	20802	29388	0	16274	11367	181 696
Nižný Lánec	79318	343	1223	0	3984	0	0	8701	697	94 266
Nová Polhora	37789	0	1116	0	0	0	0	10739	1228	50 872
Nováčky	145430	0	1739	0	51150	128514	0	15931	6909	349 673
Nový Salaš	0	0	959	307	38412	76271	0	2878	6565	125 392
Obišovce	51909	0	2027	0	26314	56491	0	18073	16771	171 585
Olšovany	46105	0	401	229	6238	16690	0	2867	4358	76 888
Opátka	368	0	0	0	1406	18494	0	3000	2007	25 275
Opiná	83662	0	904	0	60832	35097	0	7046	7938	195 479
Paňovce	234258	0	2570	0	47044	65360	0	13761	14073	377 066
Peder	183858	0	984	0	10787	25330	0	10217	1532	232 708
Perín-Chym	809911	0	5654	1033	45773	20642	0	42156	10730	935 899
Ploské	160101	0	2609	0	28017	2440	0	15095	13921	222 183
Poproč	80210	0	418	40	1531	2239	0	16248	8802	109 488
Rákoš	41910	0	1164	18	19120	66670	0	5601	14543	149 026
Rankovce	49744	0	344	3	85	1924	0	1911	1462	55 473
Rešica	234857	193	2381	2627	24700	2100	0	11522	6569	284 949
Rozhanovce	304476	0	5547	280	34442	46723	0	27871	43220	462 559
Rudník	210390	0	2508	48	59549	167039	0	17885	13636	471 055
Ruskov	141158	0	3277	0	14309	112598	0	24816	28549	324 707
Sady nad Torysou	83601	0	4176	5916	3510	29647	0	15726	5351	147 927
Seňa	463197	2870	3544	889	22006	4496	0	36463	5660	539 125
Skároš	120203	0	3033	0	36627	342505	0	13452	2268	518 088
Slančik	30035	0	1089	0	18373	2482	0	5686	6477	64 142
Slanec	125222	0	3781	1176	56913	88662	0	31985	20766	328 505
Slanská Huta	230	0	781	229	37527	106878	0	5497	8112	159 254
Slanské N.M.	209459	0	1679	1248	25092	182894	0	21075	17809	459 256
Sokol'	27744	0	199	0	647	1491	0	8134	6986	45 201
Sokol'any	64187	0	2064	0	628	2344	0	12416	6814	88 453

Svinica	176292	0	3429	0	40635	152462	0	18147	7255	398 220
Šemša	161531	0	2734	361	27364	131102	0	12665	28528	364 285
Štós	10	0	186	1	1272	6	0	8435	12832	22 742
Trebejov	22035	0	1263	0	4385	63477	0	7715	26346	125 221
Trst'any	85143	0	1139	0	6082	23594	0	6539	371	122 868
Trstené p. H.	188449	196	2436	555	18658	23530	0	16008	12656	262 488
Turňa n. B.	273826	3701	2234	277	10861	83518	0	41118	17698	433 233
Turnianska N. V.	133711	0	1157	0	4486	1883	0	7475	3911	152 623
Vajkovce	62105	0	1796	0	5934	0	0	10794	8284	88 913
Valaliky	163590	0	5116	204	835	0	0	32040	8511	210 296
Veľká Ida	598688	0	5795	0	35131	100351	0	53531	42653	836 149
Veľká Lodina	20337	0	30	0	2227	8008	0	7863	3262	41 727
Vtáčkovce	42533	0	491	42	4854	11701	0	4440	11373	75 434
Vyšná Hutka	28487	0	784	204	4551	0	0	2782	643	37 451
Vyšná Kamenica	39706	0	419	0	79	1305	0	2424	4002	47 935
Vyšná Myšľa	92743	0	1771	106	26480	23197	0	13272	3617	161 186
Vyšný Čaj	34882	0	352	151	9486	18	0	2819	3499	51 207
Vyšný Klátov	36341	0	20	0	4159	9545	0	4158	4422	58 645
Vyšný Medzev	65465	0	159	21	2979	2982	0	11477	9945	93 028
Zádiel	30204	0	3800	539	17213	48197	0	6456	4223	110 632
Zlatá Idka	6114	0	30	0	2243	10143	0	7531	2075	28 136
Žarnov	130974	0	1479	501	14924	1030	0	8102	3255	160 265
Ždaňa	94650	0	1823	192	8656	1660	0	11870	2643	121 494
Objem odtoku v m³ spolu	13 888 957	16 830	215 952	49 563	2 038 933	4 451 190	0	1 714 980	1 384 558	23 760 963

	Orná pôda	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalé trávnaté porasty	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy	Spolu odtok v m ³
KOŠICE –I-IV	1 752 271	94	91 949	14 726	169 693	427 363	0	1 368 095	1 260 211	5 084 402
KOŠICE-OKOLIE	13 888 957	16 830	215 952	49 563	2 038 933	4 451 190	0	1 714 980	1 384 558	23 760 963
Objem odtoku v m³ spolu	15 641 228	16 924	307 901	64 289	2 208 626	4 878 553	0	3 083 075	2 644 769	28 845 365

Návrh typov opatrení v štruktúrach lesopoľnohospodárskej i urbanizovanej krajine

Košický kraj publikoval Manuál vodozádržných opatrení („**Obnov si svoj les/ poľnohospodársku pôdu/ pozemok**“), ktorý ponúka typy opatrení v lesnej, poľnohospodárskej a urbanizovanej krajine¹. Vodná rada sa rozhodla podporovať tieto typy vodozádržných opatrení:

a) V lesnej krajine

1. Obnova výsadby stromov, zachovanie semenáčov, podpora zakladania lesných škôlok.
2. Zachytávanie vody stekajúcej z lesa, lesného porastu - malé vodné nádrže, chovné rybníky.
3. Odrážky na lesných cestách so vsakovacími jamami, vsakovacie pásy na holoruboch.
4. Malé hrádzky v roklinách.
5. Opatrenia na zadržiavanie dažďovej vody v lese.
6. Zmeniť spôsob plánovania a hospodárenia v lese.

b) V poľnohospodárskej krajine

1. Vetrolamy, medze, biopasy so zberom dažďovej vody v zádržných prvkoch – malé vodné nádrže – vodné farmy – diverzifikácia.
2. Agrolesníctvo – pásy stromov a remízky na ornej pôde.
3. Zhodnotiť funkčnosť odvodňovacích systémov z hľadiska sucha – melioračné kanály.

c) V urbanizovanej krajine a dopravnej infraštruktúre

1. Legislatívne nástroje – nechať vodu v obci – zabezpečiť pomer medzi betónovou a zarastenou časťou krajiny (parkoviská) – viac zelených plôch v mestách.
2. Zber dažďovej vody zo spevnených plôch do zelených plôch a stromov, príp. do zberných nádrží a jej opätovné využitie – dažďová záhrada, zelená strecha, vsakovacie zariadenia.
3. Decentralizácia čistenia odpadových vôd.
4. Koreňová čistička vôd – recyklácia vody v systéme.
5. Podpora lúčnych ekosystémov – určenie výšky kosenia tráv.

Hrádzky, Košice Čermeľské údolie, 2019, 2020

¹ https://web.vucke.sk/files/sk/kompetencie/regionalny-rozvoj/program-obnovy-krajiny/manual_obnov-si-les_nahlad_18feb.pdf

Revitalizácia zväžnic, Malá Lodina, 2012, 2020

Revitalizácia nepotrebných lesných približovacích liniek, Ťahanovce 2011 – 2020

Postavené gabióny v Čermel'skom údolí a nad Ťahanovcami zrealizované 2005, Foto z r. 2020

Revitalizačný projekt realizovaný v roku 2011, Foto z rokov 2012, 2014, 2015, 2020

Revitalizácia erózných rýh Košice KVP, Foto z r. 2005, 2007, 2010, 2019

Rozsah opatrení na zmiernenie povodní, sucha a extrémnych prejavov počasia – pre katastrálne územia

Rozsah opatrení v území Abova vychádza z vypočítaného stavu odtoku dažďovej vody pre extrémnu prívalovú zrážku, ktorá sa v území môže vyskytnúť za krátke 24 hodinové trvanie. Ako sme konštatovali vyššie navrhujeme zrealizovať vodozádržné objemy, ktoré dokážu minimálne polovicu odtekajúcej vody zachytiť. Tým pádom pri vzniku extrému v území povodňový stav bude minimálne o jeden stupeň nižší. Ak padne do územia zrážka na úrovni 60 mm, tak pri dobre zrealizovanom pláne vodozádržných opatrení by všetka dažďová voda mala ostať v teréne bez vzniku povodňového rizika.

V tabuľke je na porovnanie uvedený celkový odtok pri extrémnej zrážke a návrh objemu vodozádržných opatrení:

Mestské časti regiónu Abov – Košice – I-IV	Spolu odtok dažďovej vody pri extrémnej zrážke v m³	Návrh objemu vodozádržných opatrení spolu v lesopol'nohospodárskej i urbanizovanej krajine v m³
Košice I		
Kavečany	126 055	63 027
Džungľa	11 594	5 797
Sever	280 416	140 208

Ťahanovce Sídliisko	125 376	62 688
Staré mesto	144 286	72 143
Ťahanovce obec	102 415	51 207
Košice II		
Lorinčík	82 965	41 482
Luník IX	35 027	17 513
Myslava	178 852	89 426
Pereš	24 831	12 415
Poľov	371 632	185 816
Sídliisko KVP	83 208	41 604
Šaca	1 471 711	735 855
Západ	200 053	100 027
Košice III		
Dargovských hrdinov	165 953	82 977
Košická Nová Ves	103 528	51 764
Košice IV		
Barca	491 279	245 640
Juh	337 450	168 725
Krásna	451 383	225 692
Nad jazerom	99 022	49 511
Šebastovce	124 051	62 026
Vyšné Opátske	73 315	36 658
Objem odtoku v m³ spolu	5 084 402	2 542 201

Obce a mestá regiónu Abov - Košice - okolie	Spolu odtok dažd'ovej vody pri extrémnej zrážke v m ³	Návrh objemu vodozádržných opatrení spolu v lesopoľnohosp odárskej i urbanizovanej krajine v m ³	Obce a mestá regiónu Abov - Košice - okolie	Spolu odtok dažd'ovej vody pri extrémnej zrážke v m ³	Návrh objemu vodozádržných opatrení spolu v lesopoľnohosp odárskej i urbanizovanej krajine v m ³
Bačkovík	98 301	49 150	Mudrovce	88 213	44 106
Baška	111 461	55 731	N. Hutka	39 085	19 543
Belža	134 756	67 378	N.Kamenica	226 482	113 241
Beniakovce	78 351	39 175	N. Myšľa	434 923	217 462
Bidovce	239 372	119 686	Nižný Čaj	35 827	17 914
Blažice	77 322	38 661	N. Klátov	181 696	90 848
Bočiar	8 800	4 400	Nižný Lánec	94 266	47 133
Bohdanovce	136 133	68 066	N. Polhora	50 872	25 436
Boliarov	182 770	91 385	Nováčany	349 673	174 837

Budimír	170 271	85 135	Nový Salaš	125 392	62 696
Bukovec	199 494	99 747	Obišovce	171 585	85 793
Bunetice	166 055	83 027	Olšovany	76 888	38 444
Buzica	442 377	221 188	Opátka	25 275	12 638
Cestice	326 995	163 497	Opiná	195 479	97 740
Čakanovce	182 473	91 236	Paňovce	377 066	188 533
Čaňa	234 356	117 178	Peder	232 708	116 354
Čečejevce	611 367	305 683	Perín-Chym	935 899	467 950
Čížatice	166 328	83 164	Ploské	222 183	111 092
Debrad'	339 218	169 609	Poproč	109 488	54 744
Drienovec	473 946	236 973	Rákoš	149 026	74 513
Družstev.p. H.	155 457	77 728	Rankovce	55 473	27 737
Ďurďošik	57 145	28 572	Rešica	284 949	142 475
Ďurkov	187 877	93 938	Rozhanovce	462 559	231 280
Dvor.-Včeláre	330 882	165 441	Rudník	471 055	235 528
Geča	65 694	32 847	Ruskov	324 707	162 354
Gyňov	194 975	97 488	Sady n. T.	147 927	73 964
Hačava	51 626	25 813	Seňa	539 125	269 563
Háj	318 952	159 476	Skároš	518 088	259 044
Haniska	403 062	201 531	Slančík	64 142	32 071
Herľany	157 579	78 790	Slanec	328 505	164 252
Hodkovce	184 811	92 406	Slan. Huta	159 254	79 627
Host'ovce	115 083	57 542	Slanské NM	459 256	229 628
Hrašovík	73 013	36 507	Sokol'	45 201	22 601
Hýľov	76 333	38 167	Sokol'any	88 453	44 226
Chorváty	68 320	34 160	Svinica	398 220	199 110
Chrastné	112 757	56 379	Šemša	364 285	182 142
Janík	412 355	206 178	Štós	22 742	11 371
Jasov	486 420	243 210	Trebejov	125 221	62 610
Kalša	81 304	40 652	Trsr'any	122 868	61 434
Kecerovce	273 752	136 876	Trstené pH.	262 488	131 244
Kecer.Lipovec	211 577	105 789	Turňa n.B.	433 233	216 616
Kechnec	247 331	123 666	Turn. N. V	152 623	76 311
Kokšov-Bakša	40 054	20 027	Vajkovce	88 913	44 456
Komárovce	207 261	103 631	Valaliky	210 296	105 148
Kostoľ. n. H.	101 443	50 722	Veľká Ida	836 149	418 074
Košická Belá	133 187	66 594	V. Lodina	41 727	20 863
K. Polianka	82 404	41 202	Vtáčkovce	75 434	37 717
K. Oľšany	179 841	89 921	V. Hutka	37 451	18 725

K. Klečenov	185 555	92 777	V.Kamenica	47 935	23 967
Kráľovce	146 052	73 026	V. Myšľa	161 186	80 593
Kysak	35 678	17 839	Vyšný Čaj	51 207	25 603
Malá Ida	230 555	115 277	V. Klátov	58 645	29 322
Malá Lodina	82 150	41 075	V. Medzev	93 028	46 514
Medzev	593 770	296 885	Zádiel	110 632	55 316
Milhošť	77 453	38 726	Zlatá Idka	28 136	14 068
Mokrance	496 639	248 319	Žarnov	160 265	80 132
Moldava n. B.	447 572	223 786	Ždaňa	121 494	60 747
Objem odtoku v m³ spolu				23 760 963	11 880 482

	Spolu odtok dažďovej vody pri extrémnej zrážke v m³	Návrh objemu vodozadržných opatrení spolu v lesopoľnohospodárskej i urbanizovanej krajine v m³
KOŠICE - I - IV	5 084 402	2 542 201
KOŠICE - OKOLIE	23 760 963	11 880 482
Objem odtoku v m³ spolu	28 845 365	14 422 683

Navrhujeme v štruktúrach krajiny regiónu Abov vytvoriť 14,422 mil. m³ vodozadržných opatrení, ktoré budú cyklicky zadržiavať dažďovú vodu a vracať ju do malých vodných cyklov.

Toto je ekonomicky efektívne, pretože z ďalších simulácií vyplynulo, že pri výskyte 60 mm extrémnej zrážky odteká spomínaných 14,4 mil. m³ dažďovej vody. Takéto zrážky sa v Above objavujú už pomaly každý rok a je vhodné na túto úroveň vybudovať vodozadržný systém pre zrážky na úrovni 60 mm. Ak by po realizácii opatrení padla do územia väčšia zrážka, tak potom by sa tvoril povodňový stav minimálne o polovicu menší, ako je to v súčasnosti bez akýchkoľvek opatrení.

Preto navrhujeme plán zrealizovať polovicu vodozadržných opatrení potrebných v Above. Je to ekonomicky efektívne, pretože zrealizovaný systém bude cyklicky zadržiavať všetky dažďové vody pri zrážkach do 60 mm, čo sú zrážky, ktoré sa každoročne bežne vyskytujú. Predpokladáme, že zrealizovaním programu 14,4 mil. m³ vodozadržných opatrení v regióne dôjde k stabilizácii zrážkovej činnosti (pokles extrémnych zrážok) a zároveň k nárastu horizontálnych zrážok, ktoré sa tvoria pri kondenzácii vodnej pary (rosa). Odhadujeme, že ročne pribudne cca 50 mm horizontálnych zrážok, čo sa prejaví na úrodnosti pôdy.

Finančná náročnosť opatrení – pre typy krajinnej štruktúry

Vychádzajúc z navrhovaného množstva vytvorenia vodozadržných opatrení a náročnosti prác na realizáciu vodozadržných opatrení a skúseností, ktoré boli v minulosti na Slovensku zrealizované, vybudovanie jedného kubíka vodozadržného objemu vo vonkajšej krajine katastrov odhadujeme

minimálne na úrovni 5 eur/m³ a vo vnútornej krajine, teda v intraviláne minimálne 28 eur/m³ vychádzajú z dvoch predpokladov.

Prvý predpoklad je motivovať zainteresovaných (lokálne samosprávy, lesohospodárov, poľnohospodárov, vodohospodárov a ostatných zainteresovaných) orientovať sa v prvom kroku na finančne nenáročné riešenia, to znamená, aby na lokálnej úrovni vznikali riešenia, ktoré budú pre komunity ľahko realizovateľné, všeobecne akceptovateľné, zrozumiteľné a s pomerne rýchlym benefitom.

Druhý predpoklad je, aby sa komunity orientovali na princíp od jednoduchého k zložitejšiemu, čo v praxi znamená využitie jedného z dôležitých princípov trvalej udržateľnosti (princíp prijateľných chýb), ktorý fixuje pri inovatívnych riešeniach uplatňovať kroky, v ktorých sa generujú efektívne riešenia v procese.

Na základe takto stanovených finančných nárokov sú investičné nároky pre celý región Abov minimálne na úrovni 107,569 mil. eur. Najväčšia investícia ide do urbanizovaného prostredia (minimálne 43,163 mil. eur). Druhou najvyššou investičnou položkou je poľnohospodárska orná pôda a treťou lesné ekosystémy. Ostatné plochy, medzi ktoré patrí dopravná infraštruktúra je na úrovni minimálne 6,612 mil. eur a trvalé trávne porasty minimálne 5,522 mil. eur. Ak vychádzame z potreby eliminácie vytváranie teplých ostrovov nad intravilánom, potrebujeme ochladzovať mestá a obce vo vnútri a najviac mesto Košice, pretože to súvisí aj so zlepšovaním mikroklímy a čistoty vzduchu a potrebami znižovania prašnosti ovzdušia (eliminácia jemných prachových častíc a alergénov v ovzduší).

Sumárna minimálna investícia do vodozádržných opatrení v regióne Abov:

ABOV INVESTÍCIE A DOPADY	Orná pôda	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalé trávnaté porasty	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy	Spolu
plocha (ha)	60 508	59	3 951	570	19 062	73 060	2 941	11 560	6 122	177 833
Minimálna investícia RWM v mil. eur	39,103	0,042	0,770	0,161	5,522	12,196	0	43,163	6,612	107,569

Plán finančných investícií pre katastrálne územia

Je dobré mať prehľad nielen sumárnej investícií do regiónu Abov, ale aj podľa jednotlivých katastrov. Takto si môže samospráva kontrolovať možnosti, čo je potrebné v území podporovať a k tomu hľadať primerané nástroje. Ak vychádzame zo sektorových podporných programov, vieme dokonca presne kvantifikovať, koľko finančných zdrojov do katastra plynie, no s malým efektom. Ak sa pozrieme napríklad na priame platby do poľnohospodárstva, tak vieme, že priame platby zahŕňali aj platby za poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie (73,35 eur na hektár v roku 2019). Priame podpory v regióne podľa rozlohy ornej pôdy (60 508 ha) pohybovali na úrovni cca 4 mil. eur a za 10 rokov je to 40 mil. eur, čo je toľko čo je potrebné na vytvorenie vodozádržných opatrení na ornej pôde, aby dažďová voda ostala v regióne a neodtekala preč a navyše spôsobovala povodne, sucho, vodnú eróziu, stratu biodiverzity a pod. Z tejto jednoduchšej logickej úvahy vyplýva potreba zmeny dotačných systémov priamych platieb v poľnohospodárstve tak, aby boli farmári motivovaní zadržiavať dažďovú vodu vo vlastnom záujme. Z toho vyplýva potreba systémových zmien spoločnej poľnohospodárskej politiky a nastavenia systému priamych platieb, aby poľnohospodári boli viac a efektívne motivovaní prepájať potravinovú bezpečnosť

s potrebami environmentu a ozdravovanie klímy. Ak sa toto presadí do praxe, dôjde k zásadnému naprávaniu škôd, ktoré bolo spôsobené v minulosti.

Výška minimálnych investícií do vodozadržných opatrení v katastroch obcí a miest regiónu Abov podľa krajinej štruktúry:

Minimálne investície v tis. eur Abov - KOŠICE I-IV	Orná pôda	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalé trávnaté porasty	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy	Spolu
Košice I										
Kavečany	19,9	0,0	1,7	0,0	6,3	0,0	0,0	83,1	272,4	383,4
Džungľa	0,9	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	115,4	6,3	123,8
Sever	133,4	0,0	0,7	0,1	14,0	68,9	0,0	1 016,5	302,4	1 536,0
Ťahanovce Sídliisko	0,3	0,0	2,3	7,9	3,4	139,8	0,0	524,9	66,0	744,6
Staré mesto	1,1	0,0	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	1 572,7	75,2	1 652,6
Ťahanovce obec	27,8	0,0	10,3	0,0	3,1	119,3	0,0	357,1	31,7	549,3
Košice II										
Lorinčík	118,4	0,0	7,5	1,9	3,5	22,2	0,0	64,0	42,4	259,9
Luník IX	50,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,0	0,0	91,7	17,8	162,9
Myslava	111,8	0,0	27,7	0,0	26,6	172,0	0,0	351,7	46,3	736,1
Pereš	2,8	0,0	27,1	0,0	0,5	0,1	0,0	161,4	2,8	194,7
Poľov	606,4	0,0	10,0	9,5	82,1	32,5	0,0	646,4	73,1	1 460,0
Sídliisko KVP	17,9	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	506,5	99,0	624,1
Šaca	1 392,7	0,0	34,6	0,8	167,8	214,6	0,0	5 627,4	863,9	8 301,8
Západ	15,5	0,0	6,1	0,0	9,6	0,0	0,0	1 485,1	203,8	1 720,1
Košice III										
Darg.hrdinov	0,1	0,0	9,4	0,3	15,2	183,1	0,0	690,2	83,6	981,9
Košická N.V	118,7	0,0	15,3	0,0	9,0	45,3	0,0	342,8	9,3	540,4
Košice IV										
Barca	713,6	0,0	12,0	5,7	5,3	0,0	0,0	996,7	313,6	2 046,9
Juh	58,2	0,0	8,2	1,0	8,7	0,0	0,0	2 855,8	257,6	3 189,5
Krásna	666,6	0,0	18,5	5,2	45,8	60,1	0,0	588,2	227,2	1 611,6
Nad jazerom	17,1	0,0	1,5	0,6	1,6	0,0	0,0	635,4	113,3	769,5
Šebastovce	256,5	0,0	2,8	0,0	12,9	0,0	0,0	163,2	8,7	444,1
V. Opátske	51,0	0,2	29,4	3,8	4,7	10,5	0,0	277,1	34,2	410,9
SPOLU v tis. eur	4 380,7	0,2	229,9	36,8	424,2	1 068,4	0,0	19 153,3	3 150,6	28 444,1

Minimálne investície v tis. eur Abov - KOŠICE-okolie	Orná pôda	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalé trávnaté porasty	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy	Spolu
Bačkovik	206,0	0,0	2,9	5,0	9,2	0,0	0,0	77,5	8,8	309,4
Baška	89,4	0,0	11,3	0,0	32,1	115,3	0,0	117,4	9,6	375,1
Belža	302,1	0,0	2,5	0,0	1,5	5,3	0,0	90,0	9,4	410,8
Beniakovce	122,4	0,0	2,5	0,2	42,7	0,0	0,0	94,8	11,1	273,7
Bidovce	469,4	0,0	5,6	0,0	16,2	8,9	0,0	230,7	57,1	787,9
Blažice	126,9	0,0	2,6	0,0	12,6	7,3	0,0	94,9	26,9	271,2
Bočiar	9,3	0,0	1,8	0,0	0,8	0,4	0,0	41,5	2,3	56,1
Bohdanovce	259,8	0,0	6,2	0,0	24,5	0,8	0,0	205,1	12,4	508,8
Boliarov	319,1	0,0	5,4	0,5	69,9	32,9	0,0	105,8	10,3	543,9
Budimír	305,7	0,0	5,4	0,0	22,6	1,7	0,0	248,5	45,9	629,8
Bukovec	118,1	0,0	8,5	0,0	46,6	221,9	0,0	262,3	56,7	714,1
Bunetice	147,9	0,0	2,3	0,0	26,3	218,3	0,0	61,6	9,3	465,7
Buzica	888,1	0,9	6,2	4,5	103,5	27,2	0,0	270,3	27,3	1 328,0
Cestice	713,1	0,0	3,8	0,0	7,8	0,0	0,0	319,5	35,7	1 079,9
Čakanovce	288,2	0,0	3,2	5,1	52,5	62,2	0,0	127,1	22,3	560,6
Čaňa	353,7	0,0	11,8	0,0	16,7	0,0	0,0	656,9	86,4	1 125,5
Čečejevce	1 390,4	4,5	5,8	2,9	1,1	3,0	0,0	558,9	20,9	1 987,5
Čizatice	311,3	0,0	5,0	0,7	29,2	25,1	0,0	145,1	18,6	535,0
Debrad'	339,0	0,0	3,5	0,0	95,1	365,5	0,0	195,6	10,0	1 008,7
Drienovec	645,5	12,2	4,9	6,5	51,8	349,6	0,0	326,1	56,1	1 452,7
Družstevná p. H.	92,3	0,0	8,8	0,0	99,0	80,3	0,0	265,5	60,8	606,7
Ďurďošik	102,5	0,0	1,2	0,1	10,9	0,0	0,0	54,2	18,5	187,4
Ďurkov	304,3	0,0	6,1	0,7	41,5	69,8	0,0	188,8	13,6	624,8
Dvorníky-Včeláre	423,3	0,7	4,4	0,1	31,4	55,6	0,0	461,3	229,2	1 206,0
Geča	123,8	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	86,0	23,1	234,9
Gyňov	387,2	0,0	9,5	0,0	29,6	0,0	0,0	231,7	19,8	677,8
Hačava	41,9	0,0	0,0	0,0	29,4	35,3	0,0	45,1	14,4	166,1
Háj	173,6	0,0	2,8	1,2	214,4	375,1	0,0	123,3	8,3	898,7
Haniska	768,9	0,0	5,9	0,0	25,2	39,9	0,0	790,5	26,6	1 657,0
Herľany	173,8	0,0	4,0	0,0	36,4	130,0	0,0	83,6	34,7	462,5
Hodkovce	308,8	0,0	3,0	0,0	9,4	105,6	0,0	108,6	15,8	551,2
Host'ovce	229,9	0,8	2,4	0,0	2,0	5,6	0,0	108,8	27,6	377,1
Hrašovík	148,2	0,0	5,8	0,0	2,1	0,0	0,0	102,3	8,1	266,5
Hýľov	121,8	0,0	0,4	0,0	5,2	5,2	0,0	106,3	39,3	278,2
Chorváty	123,9	0,0	1,4	0,0	18,9	12,1	0,0	66,6	2,5	225,4

Chrastné	220,4	0,0	4,9	0,8	17,6	0,0	0,0	79,6	24,0	347,3
Janík	732,5	0,6	5,1	6,4	159,1	48,5	0,0	237,8	36,2	1 226,2
Jasov	342,8	0,1	7,0	4,4	99,9	598,3	0,0	517,9	71,1	1 641,5
Kalša	86,5	0,0	5,4	1,3	67,8	10,0	0,0	156,7	4,3	332,0
Kecеровce	462,8	0,0	6,5	1,9	89,1	60,6	0,0	249,4	19,0	889,3
Kecеровský Lipovec	188,9	0,0	2,0	0,0	56,3	258,6	0,0	69,7	10,7	586,2
Kechnec	333,3	0,0	5,1	0,0	59,5	0,7	0,0	526,5	125,7	1 050,8
Kokšov-Bakša	84,5	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	43,1	6,6	135,5
Komárovice	478,6	0,0	1,4	0,0	8,6	0,0	0,0	117,9	8,5	615,0
Kostoľany n. H	58,1	0,0	5,8	0,0	3,7	111,7	0,0	195,0	39,5	413,8
Košická Belá	2,3	0,0	0,0	0,1	70,8	99,8	0,0	253,8	114,7	541,5
Košická Polianka	139,8	0,0	2,7	0,1	22,4	9,9	0,0	123,5	9,0	307,4
Košické Oľšany	295,2	0,0	6,2	25,0	23,0	25,6	0,0	232,9	33,1	641,0
Košický Klečenov	153,2	0,0	2,9	1,2	34,0	225,4	0,0	171,8	16,5	605,0
Kráľovce	247,9	0,0	2,3	2,2	25,2	18,0	0,0	183,1	36,8	515,5
Kysak	38,1	0,0	0,9	0,0	0,3	0,4	0,0	164,5	20,1	224,3
Malá Ida	254,4	0,0	6,8	0,5	5,5	183,3	0,0	321,8	68,4	840,7
Malá Lodina	27,3	0,0	0,1	0,1	13,3	37,6	0,0	211,6	89,3	379,3
Medzev	107,6	0,0	19,0	5,8	350,8	867,8	0,0	634,1	20,2	2 005,3
Milhosť	139,5	0,0	0,7	0,0	0,1	0,0	0,0	55,7	43,4	239,4
Mokrance	883,4	0,0	4,1	2,7	104,7	96,2	0,0	532,6	55,4	1 679,1
Moldava nad Bodvou	789,0	4,0	9,1	0,9	94,6	18,3	0,0	929,9	37,0	1 882,8
Mudrovce	108,4	0,0	1,3	0,0	5,2	91,5	0,0	53,4	4,5	264,3
Nižná Hutka	62,1	0,0	1,5	0,0	13,1	7,8	0,0	58,9	2,6	146,0
Nižná Kamenica	268,3	0,0	6,8	0,0	51,1	150,7	0,0	133,3	65,4	675,6
Nižná Myšľa	704,0	0,0	17,6	0,0	124,5	14,3	0,0	583,9	122,7	1 567,0
Nižný Čaj	73,2	0,0	0,8	0,0	5,7	0,0	0,0	29,5	4,6	113,8
Nižný Klátov	242,5	0,0	17,2	0,0	52,0	73,5	0,0	227,8	28,4	641,4
Nižný Lánec	198,3	0,8	3,1	0,0	10,0	0,0	0,0	121,8	1,7	335,7
Nová Polhora	94,5	0,0	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	150,3	3,1	250,7
Nováčany	363,6	0,0	4,3	0,0	127,9	321,3	0,0	223,0	17,3	1 057,4
Nový Salaš	0,0	0,0	2,4	0,8	96,0	190,7	0,0	40,3	16,4	346,6
Obišovce	129,8	0,0	5,1	0,0	65,8	141,2	0,0	253,0	41,9	636,8
Oľšovany	115,3	0,0	1,0	0,6	15,6	41,7	0,0	40,1	10,9	225,2
Opátka	0,9	0,0	0,0	0,0	3,5	46,2	0,0	42,0	5,0	97,6
Opiná	209,2	0,0	2,3	0,0	152,1	87,7	0,0	98,6	19,8	569,7
Paňovce	585,6	0,0	6,4	0,0	117,6	163,4	0,0	192,7	35,2	1 100,9

Peder	459,6	0,0	2,5	0,0	27,0	63,3	0,0	143,0	3,8	699,2
Perin-Chym	2 024,8	0,0	14,1	2,6	114,4	51,6	0,0	590,2	26,8	2 824,5
Ploské	400,3	0,0	6,5	0,0	70,0	6,1	0,0	211,3	34,8	729,0
Poproč	200,5	0,0	1,0	0,1	3,8	5,6	0,0	227,5	22,0	460,5
Rákoš	104,8	0,0	2,9	0,0	47,8	166,7	0,0	78,4	36,4	437,0
Rankovce	124,4	0,0	0,9	0,0	0,2	4,8	0,0	26,8	3,6	160,7
Rešica	587,1	0,5	6,0	6,6	61,8	5,3	0,0	161,3	16,4	845,0
Rozhanovce	761,2	0,0	13,9	0,7	86,1	116,8	0,0	390,1	108,1	1 476,9
Rudník	526,0	0,0	6,3	0,1	148,9	417,6	0,0	250,4	34,1	1 383,4
Ruskov	352,9	0,0	8,2	0,0	35,8	281,5	0,0	347,4	71,4	1 097,2
Sady nad Torysou	209,0	0,0	10,4	14,8	8,8	74,1	0,0	220,2	13,4	550,7
Seňa	1 158,0	7,2	8,9	2,2	55,0	11,2	0,0	510,5	14,2	1 767,2
Skároš	300,5	0,0	7,6	0,0	91,6	856,3	0,0	188,3	5,7	1 450,0
Slančík	75,1	0,0	2,7	0,0	45,9	6,2	0,0	79,6	16,2	225,7
Slanec	313,1	0,0	9,5	2,9	142,3	221,7	0,0	447,8	51,9	1 189,2
Slanská Huta	0,6	0,0	2,0	0,6	93,8	267,2	0,0	77,0	20,3	461,5
Slanské N.M.	523,6	0,0	4,2	3,1	62,7	457,2	0,0	295,1	44,5	1 390,4
Sokol'	69,4	0,0	0,5	0,0	1,6	3,7	0,0	113,9	17,5	206,6
Sokol'any	160,5	0,0	5,2	0,0	1,6	5,9	0,0	173,8	17,0	364,0
Svinica	440,7	0,0	8,6	0,0	101,6	381,2	0,0	254,1	18,1	1 204,3
Šemša	403,8	0,0	6,8	0,9	68,4	327,8	0,0	177,3	71,3	1 056,3
Štós	0,0	0,0	0,5	0,0	3,2	0,0	0,0	118,1	32,1	153,9
Trebejov	55,1	0,0	3,2	0,0	11,0	158,7	0,0	108,0	65,9	401,9
Trst'any	212,9	0,0	2,8	0,0	15,2	59,0	0,0	91,6	0,9	382,4
Trstené pri Hornáde	471,1	0,5	6,1	1,4	46,7	58,8	0,0	224,1	31,6	840,3
Turňa nad Bodvou	684,6	9,3	5,6	0,7	27,2	208,8	0,0	575,7	44,2	1 556,1
Turnianska N. V.	334,3	0,0	2,9	0,0	11,2	4,7	0,0	104,7	9,8	467,6
Vajkovce	155,3	0,0	4,5	0,0	14,8	0,0	0,0	151,1	20,7	346,4
Valalíky	409,0	0,0	12,8	0,5	2,1	0,0	0,0	448,6	21,3	894,3
Veľká Ida	1 496,7	0,0	14,5	0,0	87,8	250,9	0,0	749,4	106,6	2 705,9
Veľká Lodina	50,8	0,0	0,0	0,0	5,6	20,0	0,0	110,1	8,2	194,7
Vtáčkovce	106,3	0,0	1,2	0,1	12,1	29,3	0,0	62,2	28,4	239,6
Vyšná Hutka	71,2	0,0	2,0	0,5	11,4	0,0	0,0	38,9	1,6	125,6
Vyšná Kamenica	99,3	0,0	1,0	0,0	0,2	3,3	0,0	33,9	10,0	147,7
Vyšná Myšľa	231,9	0,0	4,4	0,3	66,2	58,0	0,0	185,8	9,0	555,6
Vyšný Čaj	87,2	0,0	0,9	0,4	23,7	0,0	0,0	39,5	8,7	160,4
Vyšný Klátov	90,9	0,0	0,0	0,0	10,4	23,9	0,0	58,2	11,1	194,5

Vyšný Medzev	163,7	0,0	0,3	0,1	7,4	7,5	0,0	160,7	24,9	364,6
Zádiel	75,5	0,0	9,5	1,3	43,0	120,5	0,0	90,4	10,6	350,8
Zlatá Idka	15,3	0,0	0,0	0,0	5,6	25,4	0,0	105,4	5,2	156,9
Žarnov	327,4	0,0	3,7	1,3	37,3	2,6	0,0	113,4	8,1	493,8
Ždaňa	236,6	0,0	4,5	0,5	21,6	4,2	0,0	166,2	6,6	440,2
SPOLU v tis. eur	34 722,4	42,1	539,9	124,0	5 097,3	11 128,0	0	24 009,7	3 461,4	79 124,8

Minimálne investície v tis. eur Abov	Orná pôda	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalé trávnaté porasty	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy	Spolu
KOŠICE I-IV	4 380,7	0,2	229,9	36,8	424,2	1 068,4	0,0	19 153,3	3 150,6	28 444,1
KOŠICE - OKOLIE	34 722,4	42,1	539,9	124,0	5 097,3	11 128,0	0	24 009,7	3 461,4	79 124,8
SPOLU v tis. eur	39 103,1	42,3	769,8	160,8	5 521,5	12 196,0	0	43 163,0	6 611,9	107 568,9

Časový plán realizácie plánu

Časový plán je rozvrhnutý do dvoch etáp a štyroch aktivít:

1. Rok 2021 – Budovanie technickej, inštitucionálnej a finančnej kapacity na prípravu realizácie plánu, legislatívne (prijímanie VZN na úrovni obcí), vzdelávanie ľudí na realizáciu, realizácia pilotných projektov.
2. Realizácia prípadovej štúdie v Rozhanovciach.
3. Roky 2021 – 2030 Realizácia opatrení v lesnej, poľnohospodárskej i urbanizovanej krajine.
4. 2021 – 2030 Monitoring a výskum.

Inštitucionálne zabezpečenie realizácie plánu na úrovni Košického samosprávneho kraja

Na úrovni Košického kraja bude vytvorená Krajská vodná rada, ktorej členovia budú kľúčoví, zainteresovaní z existujúcich vodných rád + kľúčoví zástupcovia štátu, regionálnej samosprávy a odborných organizácií, ktoré sa podieľajú na hospodárení v krajine (napr. SVP, š.p....)

Inštitucionálne zabezpečenie realizácie plánu na úrovni regiónov, kde fungujú vodné rady

Vodná rada okresov Košice a Košice - okolie sa mala inštitucionalizovať, aby získala kompetencie na koordináciu prác počas realizácie vodozádržných opatrení v regióne.

Inštitucionálne zabezpečenie realizácie plánu na úrovni katastra obce

2021 – Obec si zvolí svojho vodného ambasádora, ktorý bude na úrovni obce koordinovať realizáciu plánu. Jeho činnosť bude koordinovať Vodná rada okresov Košice a Košice - okolie.

Hospodárske prínosy – vznik pracovných príležitostí

Okrem benefitov na riešenie vodnej, potravinovej, environmentálnej bezpečnosti realizácia projektu bude mať významné dopady na rozvoj lokálnej ekonomiky. Počas realizácie plánu sa vytvorí minimálne 860 pracovných príležitostí a rozvinú sa základy, ktoré posilnia finalizáciu produktov v regióne.

Dopady opatrení na zmiernenie povodní, sucha a extrémnych prejavov počasia – pre regióny – tabuľky

Potrebujeme dosiahnuť potravinovú bezpečnosť, potrebujeme obnovovať vodné zdroje, potrebujeme znižovať produkciu citeľného tepla, zvyšovať výpar, potrebujeme stabilizovať otvorenú poľnohospodársku krajinu, zvyšovať úrodnosť pôdy ukladaním uhlíka do pôdy a zlepšovať biologické a chemické procesy v pôde, potrebujeme znižovať extrémne prehrievanie nielen intravilánov obcí, ale aj otvorenej krajiny. Toto všetko je možné spoločne dosiahnuť cez ekosystémové zadržiavanie tej dažďovej vody v celých katastroch, ktorá v čase povodní odteká bez úžitku. Touto zmenou vieme dosiahnuť mnohonásobné úžitky.

V nasledujúcej tabuľke sme sa pokúsili rámcovo odhadnúť dopady ekosystémového zadržiavania dažďovej vody v území katastrof obcí, miest

Investovaním minimálne 107,569 mil. eur sa nám v území zvýšia zásoby vodných zdrojov s výdatnosťou 2 885 l/s². Približne 2/3 z dažďovej vody, ktorú zadržíme v území sa vyparí a bude termoregulovať krajinu³. Tým sa zníži aktuálna letná teplota o cca 0,85 stupňov Celzia⁴, stabilizujú úrody v regióne s výnosmi 10,73 mil. eur⁵, dokonca sa ročne do vegetácie a biomasy podarí uložiť takmer 500,0 tis. ton CO₂⁶, ktorý prispieva ku klimatickej zmene, ak ostáva v ovzduší.

Samozrejme, že tieto čísla nie sú presné a dajú sa spochybňovať, ale dôležité je si uvedomiť, že faktom je, že zadržaním dažďovej vody v štruktúrach krajiny zvyšuje zásoby vody v krajine, zvyšuje výpar, posilňuje fotosyntézu, znižuje produkciu citeľného tepla a zvyšuje produkciu

² Vybudovaním 5000 m³ vodozadržných opatrení, ktoré cyklicky zadržia dažďovú vodu v poškodených ekosystémoch a podporujú ich však nadlepšuje výdatnosť prameňov o jeden sekundový liter.

³ Vychádzali sme zo zákonitostí hydrológie, v ktorej platí, že 2/3 zo zrážok sa vyparí a 1/3 dopĺňa zásoby podzemných vôd s tým, že vodozadržné opatrenia transformujú dažďovú vodu na pôdnu a podzemnú vodu cyklicky počas celého roka. Odhadujeme, že sa na pôdnu a podzemnú vodu transformuje viac ako 90 % dažďovej vody, ktorá teraz z poškodenej krajiny odteká

⁴ Výpočet zmeny teploty vzduchu vplyvom zavodnenia krajiny sme vypočítali na základe fyzikálneho vzťahu nasyčovania vzduchu vyparovanou vodou (Návrat stratenej vody, Ekoenergy Východ, 2020)

⁵ Vychádzali sme z princípu, že vplyvom zlepšenia vodného režimu krajiny sa stabilizujú úrody 80 eur/ha na poľnohospodárskej pôde, 40 eur/ha na trvalých trávnych porastoch a 20 eur/ha na lesných pozemkoch

⁶ Dobré zavodnená krajina zvyšuje intenzitu fotosyntézy. Maximálne 18 ton na jeden hektár. Pre naše účely sme vychádzali z konzervatívneho odhadu zvýšenia sequestrácie uhlíka 2,8 ton/ha.

latentného tepla a tiež sekvestruje uhlík. Toto je cesta evidentne dobrá, lebo vieme, že keď máme sucho v poľnohospodárskej krajine, znižujú sa úrody a to sú straty. Keď sa nám menej vody cez vegetáciu vyparí, znižujeme produkciu latentného tepla a zvyšujeme produkciu citel'ného tepla a vieme, že je tým viac prehriata krajina. Tiež vieme, že fotosyntéza je veľkou príležitosťou na ukladania uhlíka do pôdy a s intenzívnejšou fotosyntézou sa viac uhlíka viaže do biomasy. Biomasu tvoria aj korene vegetácie a tak prakticky „rastie“ uhlík v pôde a to zvyšuje jej úrodnosť. V tabuľke sú zhrnuté odhadované benefity z vytvárania vodozadržných opatrení v krajine investovaním do integrovanej ochrany vodných zdrojov a ozdravovania klímy.

Prínosy plánu Abov	Orná pôda	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalé trávnaté porasty	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy	Spolu
Plocha (ha)	60 508	59	3 951	570	19 062	73 060	2 941	11 560	6 122	177 833
Objem navrhovaných opatrení (m ³)	7820614	8462	153950	32144	1104313	2439277	0	1541538	1322385	14422683
Minimálna investícia RWM (mil. eur)	39,103	0,042	0,770	0,161	5,522	12,196	0	43,163	6,612	107,569
Získaný vodný zdroj (l/s)	1 564	2	31	6	221	488	0	308	265	2 885
Zvýšený výpar (m ³)	5213743	5641	102634	21430	736209	1626184	0	1027692	881589	9 615 122
Odhadovaná zvýšená produkcia výnosov plodín (mil. eur)	4,84	0,01	0,31	0,05	1,14	4,38	0	0	0	10,73
Zníženie citel'ného tepla (GWh)	5 474	6	108	23	773	1 707	0	1 079	926	10 096
Zníženie aktuálnej letnej teploty (°C)	-1,36	-1,49	-0,41	-0,59	-0,61	-0,35	0	-1,40	-2,27	-0,85*
Sequestrácia uhlíka (t)	169422	167	11061	1597	53376	204567	0	32368	17140	489698**
Počet pracovných miest	313	0	6	1	44	98	0	345	53	860

* hodnota je vyrátaná na základe váhového koeficientu rozlohy jednotlivých prvkov krajinej štruktúry

** hodnota je vyrátaná na základe konzervatívneho odhadu ukladania uhlíka 2,8 ton na hektár

Toto je ohromná príležitosť pre regionálny výskum, či tie čísla, ktoré sú uvedené v tabuľke, aby sme sa dopracovali k hodnotám, sú príliš ambiciózne, respektíve konzervatívne. Len výskumom je možné upresňovať, či je to tak, ako boli stanovené predpoklady, alebo nie. Ide presne o to, čo je v úvodnej kapitole zadefinované. Prepájajú súvislosti medzi vodou, pôdou, energiou, potravinami, biodiverzitou a zmenami klímy a to je v záujme farmárov, lesníkov, ekológov, ekonómov i politikov.

Zdroje financovania plánu

Verejné zdroje – štátny rozpočet, lokálne zdroje, eurofondy, Privátne zdroje.
Vlastné zdroje.

Financovanie z kapitol Zelenej politiky cez SPP, životné prostredie, ochrany vodných zdrojov, regionálneho rozvoja, vzdelávanie, politiky zdravia, až po sociálnu politiku podporou vytvárania pracovných príležitostí

Návrh monitorovania a vyhodnocovania realizácie plánu

Celý plán bude monitorovaný, vyhodnocovaný a výsledky budú priebežne zapracovávané do vylepšovania realizácie AP. Je nevyhnutná potreba zapojenia základného i aplikovaného výskumu

Systémové a podporné opatrenia na realizáciu plánu

1. Premietnutie potrieb do pozemkových úprav a priamych platieb poľnohospodárom
2. Premietnutie do lesných hospodárskych plánov
3. Premietnutie do územnoplánovacej dokumentácie obcí a miest
4. Premietnutie do vodných plánov Slovenska a do plánov povodňových rizík
5. Premietnutie do strategických rozvojových politík

Záver

Na základe stretnutí, analýz, ohliadky terénu členovia vodnej rady vybrali územie pre spracovanie prípadovej štúdie s návrhom vodozádržných opatrení.

Obr. 1: Lokalizácia prípadovej štúdie Rozhanovce na mape Košického kraja (žltou farbou označený Región Abov)

Spoločnosť Vodaes, s.r.o., ktorá sa zaoberá vypracovaním projektových dokumentácií inžinierskych dopravných a vodných stavieb, na základe zadania dohodnutého s členmi Vodnej rady okresov Košice a Košice - okolie, vypracovala štúdiu pre revitalizáciu vybranej časti katastra obce Rozhanovce.

Projekt revitalizácie krajiny je umiestnený do časti katastra obce Rozhanovce, kde sa spoločnosť AT ABOV, s.r.o. zameriava na ekologickú poľnohospodársku činnosť a výrobu bioplynu. Dôvodom návrhu opatrení je to, že obec je každoročne postihovaná prívalovou vlnou povrchového odtoku z poľnohospodárskych pozemkov a následným transportom veľkého množstva sedimentov z okolitých polí a pasienkov, ktoré spôsobujú škody veľkého rozsahu.

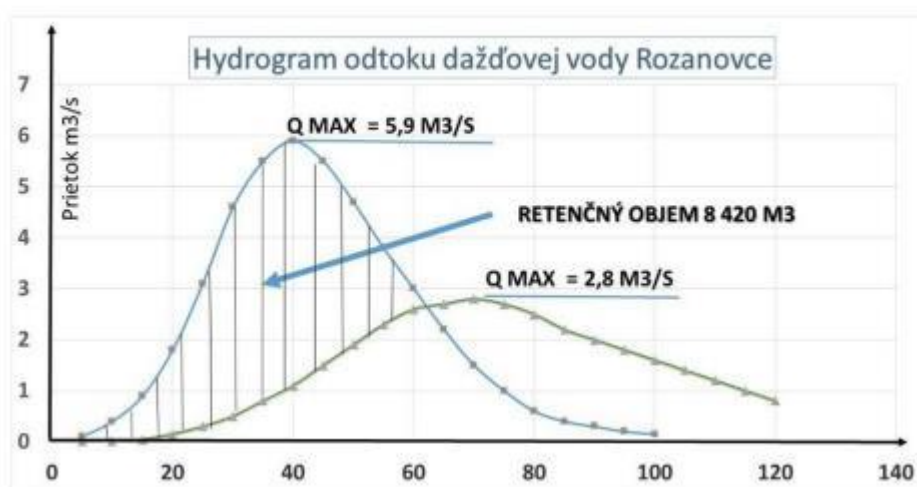
Pri spracovaní opatrení je potrebné odpovedať na otázku, aké množstvo vody chceme zachytiť. V tomto prípade na ploche 81,47 ha chceme zachytiť 22 255 m³ dažďovej vody pomocou vybudovania nádrží, mokradí - odkaľovacích jám, zasakovacích pásov, prieloh, drevených stupňov, atď.

Obr. 2: Katastrálne územie obce Rozhanovce a vymedzenie lokality prípadovej štúdie

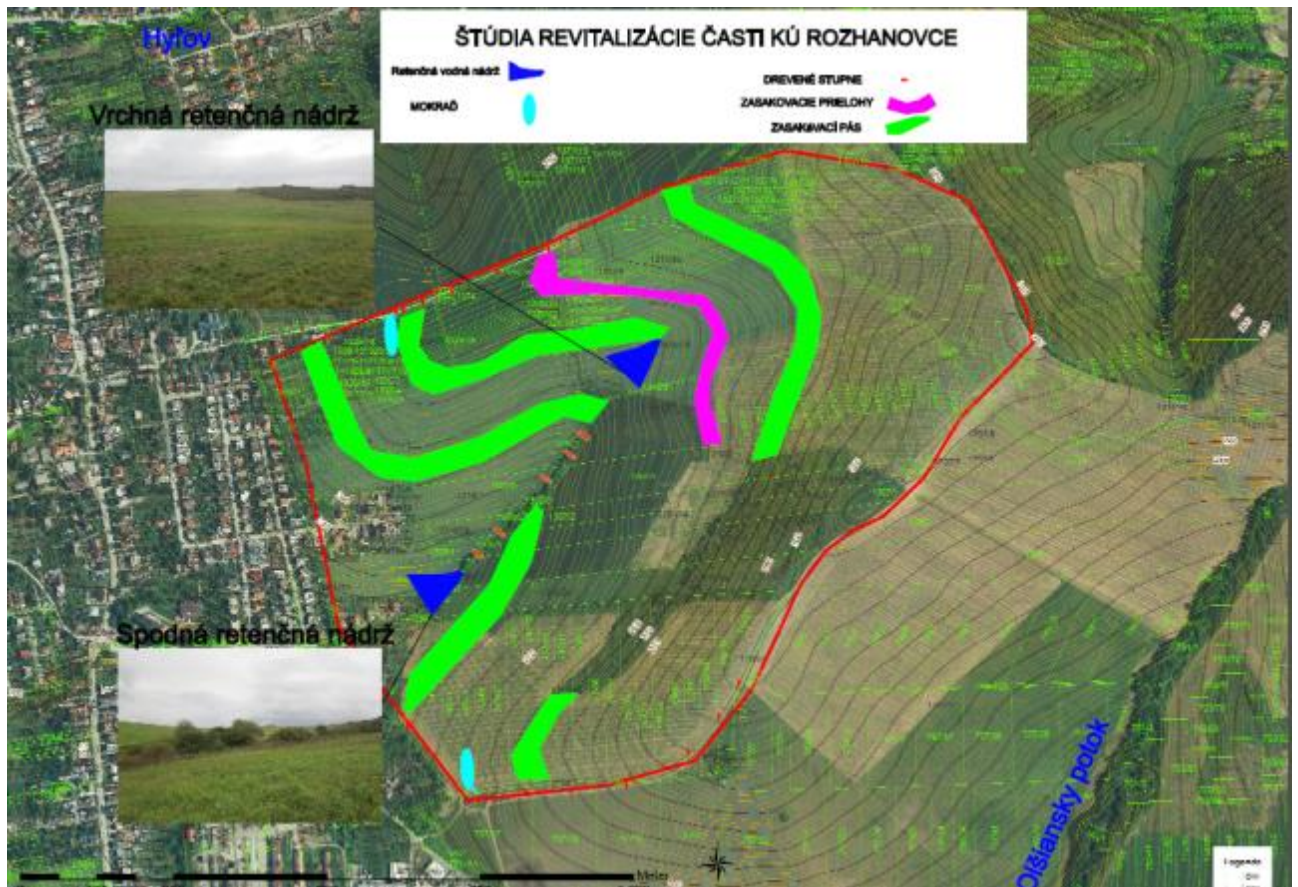
Objem odtoku dažďovej vody z vybranej časti katastra Rozhanovce:

Rozhanovce	Orná pôda	Záhrada	Trvalé trávnaté porasty	Lesný porast	Zastavaná plocha a nádvorie	Vodná plocha	Cesta spevnená	Cesta nespevnená	Spolu
Plocha (m²)	522 598	18 030	201 604	51 572	5 154	1 985	2 456	11 353	814 752
Objem odtoku (m³)	13 333,94	193,97	1 657,46	809,19	277,79	0	126,98	431,88	16 831,21
% odtoku z lokality z celkového odtoku z katastra pri extrémnej prívalovej zrážke (462 559)									4 %

Návrh opatrení s výmerou a vodozadržným objemom:

P.č.	Návrh revitalizácie a vodozadržných opatrení	Počet opatrení	Plocha opatrení	Vodozadržný objem opatrení
		ks	m ²	m ³
1	Retenčná vodná nádrž	2	6 300	12 600
2	Mokrade - odkaľovacie jamy	2	320	640
3	Drevené stupne	5	90	36
4	Zasakávacie prielohy	1	11 273	2 818,25
5	Zasakávacie pásy	5	81 013	5 670,91
6	Cestné zvodnice	15	90	270
7	Opatrenia na poľnej ceste	1	930	220
	SPOLU		100 016	22 255,16

Vodozadržné opatrenia Rozhanovce na ploche 100 016 m² budú zadržiavať 22 255,16 m³ dažďovej vody.

Obr. 3: Návrh vodozadržných opatrení

Stanovisko členov vodnej rady

Vodná rada okresov Košice a Košice - okolie schvaľuje Plán regiónu Abov a prípadovú štúdiu s návrhom vodozadržných opatrení pre vybrané časti katastra Rozhanovce.

V Rozhanovciach, 11.12.2020